

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Υποσχόλια (Tīkā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Υποσχόλια (Sutta Piṭaka - Tīkā)

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια (1. Dīgha Nikāya - Tīkā)

5. Νέα υποσχόλια για το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής-2 (5. Sīlakkhandhavagga-Abhinavaṭīkā-2)

13. Σχόλια για την ομιλία για την τριπλή γνώση (13. Tevijjasuttavaṇṇanā)

PaliVerse

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια

5. Νέα υποσχόλια για το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής-2

13. Tevijjasuttavaṇṇanā

518. Evaṃ lohiccasuttaṃ saṃvaṇṇetvā idāni tevijjasuttaṃ saṃvaṇṇento yathānupubbaṃ saṃvaṇṇanokāsassa pabbhāvaṃ vibhāvetuṃ, lohiccasuttassānantaraṃ saṅgītassa suttassa tevijjasuttabhāvaṃ vā pakāsetuṃ “evaṃ me sutaṃ...pe... kosalesūti tevijjasutta”nti āha. Nāmanti nāmamattaṃ. Disāvācīsaddato payujjamāno enasaddo aduratthe icchito, tappayogena ca pañcamiyatthe sāmivacanaṃ, tasmā “uttarenā”ti padena adūratthajotanaṃ, pañcamiyatthe ca sāmivacanaṃ dassetuṃ “manasākaṭato avidūre uttarapasse”ti vuttaṃ. “Disāvācīsaddato pañcamivacanassa adūratthajotanaṃ adūratthaṃ dassetuṃ enasaddena evaṃ vutta”nti keci, sattamiyatthe cetaṃ tatiyāvacaṇaṃ “pubbena gāmaṃ ramaṇīya”ntiādīsu viya. “Akkharacintakā pana ena-saddayoge avadhivācīni pade upayogavacanaṃ icchanti, attho pana sāmivaseneva icchito, tasmā idha sāmivacanaseneva vutta”nti ayaṃ ācariyamati. Taruṇaambarukkhasaṇḍeti taruṇaambarukkhasamūhe. Rukkhasamudāyassa hi vanasamaññā.

519. Kulacārittādisampattiyāti ettha ādisaddena mantajjhenābhīrūpatādisampattiṃ saṅgaṇhāti. Tattha tatthāti tasmim̐ tasmim̐ dese, kule vā. Te nivāsattṭhānena visento “tatthā”tiādimāha. Mantasajjhāyakaraṇatthanti āthabbaṇamantānaṃ sajjhāyakaraṇatthaṃ. Tena vuttaṃ “añjesaṃ bahūnaṃ pavesanaṃ nivāretvā”ti. Nadītireti aciravatiyā nadiyā tīre.

Maggāmaggakathāvaṇṇanā

520. Jaṅghacāranti caṅkamaṇa, ito cito ca vicaraṇaṃ. So hi jaṅghāsu kilamathavinodanattaṃ caraṇato “jaṅghavihāro, jaṅghacāro”ti ca vutto. Tenāha pāliyaṃ “anucaṅkamantānaṃ anuvicarantāna”nti. Cuṇṇamattikādi nhānīyasambhāro. Tena vuttanti ubhosupi anucaṅkamanānuvicaraṇānaṃ labbhanato evaṃ vuttaṃ. Maggo cettha brahmalokagamanūpāyapaṭipadābhūto ujumaggo. Icchitaṭṭhānaṃ ujukaṃ maggati upagacchati etenāti hi maggo, tadañño amaggo, a-saddo vā vuddhiattho daṭṭhabbo. Tathā hi “katamaṃ nu kho”tiādinā maggameva dasseti. Paṭipadanti brahmalokagāmimaggassa pubbabhāgaṭipadaṃ.

Añjasāyanoti ujumaggassa vevacanaṃ pariyāyadvayassa atirekatthadīpanato yathā “padaṭṭhāna”nti. Dutiyavikappe añjasasaddo ujukaṃpariyāyo. Niyyātīti niyyāniyo, so eva niyyānikoti dasseti “niyyāyanto”ti iminā. Niyyāniko niyyātīti ca ekantaniyyānaṃ vuttaṃ, gacchanto hutvā gacchatīti attho. Kasmā maggo “niyyātī”ti vutto, nanvesa gamane abyāpāroti? Saccaṃ. Yasmā panassa niyyātu-puggalavasena niyyānabhāvo labbhati, tasmā niyyāyantapuggalassa yoniso paṭipajjanavasena niyyāyanto maggo “niyyātī”ti vutto. Karotīti attano santāne uppādeti. Tathā uppādentoyeva hi taṃ paṭipajjati nāma. Saha byeti vattatīti saha byo, saha vattanako, tassa bhāvo saha byatāti vuttaṃ “sahabhāvāyā”ti. Sahabhāvoti ca salokatā, samīpatā vā

veditabbā. Tathā cāha “ekaṭṭhāne pātubhāvāyā”ti. Sakamevāti attano ācariyena pokkharasātinā kathitameva. Thometvāti “ayameva ujumaggo ayamañjasāyano”tiadinā pasamsitvā. Tathā paggaṇhitvā. Bhāradvājopi sakameva attano ācariyena tārukkhena kathitameva ācariyavādaṃ thometvā paggaṇhitvā vicaratīti yojanā. Tena vuttanti yathā tathā vā abhiniviṭṭhabhāvena pāliyaṃ vuttaṃ.

521-522. Aniyyānikāvāti appāṭihārikāva, aññamaññassa vāde dosaṃ dassetvā aviparītattadassanattamaṃ uttararahitā evāti attho. Tulanti mānapatthātulaṃ. Aññamaññavādassa āditova viruddhaggahaṇaṃ viggaho, sveva vivadanavasena aparāparaṃ uppanno vivādoti āha “pubbuppattiko”tiādi. Duvidhopi esoti viggaho, vivādoti dvidhā vuttopi eso virodho. Nānāācariyānaṃ vādatoti nānārucikānaṃ ācariyānaṃ vādabhāvato. Nānāvādo nānāvidho vādoti katvā, adhunā pana “nānāācariyānaṃ vādo nānāvādo”ti pāṭho.

523. Ekassāpīti tumhesu dvīsu ekassāpi. Ekasminti sakavādaparavādesu ekasmimpi. Saṃsayo natthīti “maggo nu kho, na maggo”ti vicikicchā natthi, añjasānañjasābhāve pana saṃsayo. Tena vuttaṃ “esa kirā”tiādi evaṃ satīti yadi sabbattha maggasaññino, evaṃ satī “kismiṃ vo viggaho”ti bhagavā pucchatī. Itisaddena cettha ādyatthena vivādo, nānāvādo ca saṅgahito.

524. “Icchitaṭṭhānaṃ ujukaṃ maggati upagacchati etenāti maggo, ujumaggo. Tadañño amaggo, a-saddo vā vuddhiattho daṭṭhabbo”ti heṭṭhā vuttovāyamatto. Anujumaggeti etthāpi a-saddo vuddhiattho ca yujjati. Tameva vatthunti sabbesampi brāhmaṇānaṃ maggassa maggabhāvasaṅkhātāṃ, sakamaggassa ujumaggabhāvasaṅkhātāṃca vatthuṃ. Sabbe teti sabbe te nānāācariyehi vuttamaggā, ye pāliyaṃ “addharyā brāhmaṇā”tiadinā vuttā. Ayametta pāliattho - addharo nāma yaññaviseso, tadupayogibhāvato addharyāni vuccanti yajūni, tāni sajjhāyantīti addharyā, yajuvedino. Tittirinā nāma isinā katā mantāti tittirā, te sajjhāyantīti tittiriyā, yajuvedino eva. Yajuvedasākhā hesā, yadidaṃ tittiranti. Chando vuccati visesato sāmavedo, taṃ sarena kāyantīti chandokā, sāmavedino. “Chandogā”tipi tatiyakkharena paṭhanti, so evattho. Bahavo iriyo thomanā etthāti bāvāri, iruvedo, taṃ adhīyantīti bāvārijjhā.

Bahūnīti etthāyaṃ upamāsaṃsandana - yathā te nānāmaggā ekaṃsato tassa gāmassa vā nigamassa vā pavesāya honti, evaṃ brāhmaṇehi paññāpiyamānāpi nānāmaggā ekaṃsato brahmalokūpagamanāya brahmunā saḥabyatāya hontīti.

525. Paṭijānitvā pacchā niggayhamānā avajānantīti pubbe niddosaṃ sallakkhamānā paṭijānitvā pacchā sadosabhāvena niggayhamānā “netaṃ mama vacana”nti avajānanti, na paṭijānantīti attho.

527-529. Te tevijjāti tevijjakā te brāhmaṇā. Evasaddena ñāpito attho idha natthīti vakāro gahito, so ca anattakavāti dasseti “āgamasandhimatta”nti iminā, vaṇṇāgamaṇa padantarasaṃdhimattaṃ katanti attho. Andhapaveṇīti andhapanti. “Paṇṇāsasaṭṭhi andhā”ti idaṃ tassā andhapaveṇiyā mahato gacchagumbassa anuparigamanayogyatādassanaṃ. Evañhi te “suciraṃ velaṃ mayaṃ maggaṃ gacchāmā”ti saññino honti. Andhānaṃ paramparaṃsattavacanena yaṭṭhigāhakavirahatā dassitāti vuttaṃ “yaṭṭhigāhakenā”tiādi. Tadudāharaṇaṃ dassentena “eko kirā”tiādi āradhamaṃ. Anuparigantvāti kañci kālaṃ anukkamaṇa samantato gantvā. Kacchanti kacchabandhadussakaṇṇaṃ. “Kacchaṃ bandhanti”tiādīsu viya hi kacchasaddo nibbasanavisesapariyāyo. Apica kacchanti

upakacchakaṭṭhānaṃ. “Sambādho nāma ubho upakacchakā muttakaraṇa”ntiādīsu viya hi kāyekadesavācako kacchasaddo. Cakkhumāti yaṭṭhigāhakaṃ vadati. “Purimo”tiādi yathāvuttakkamena veditabbo. Nāmakaññevāti atthābhāvato nāmamattameva, taṃ pana bhāsitaṃ tehi sārasaññitampi nāmamattatāya asārabhāvato nihīnamevāti atthamattaṃ dasseti “lāmakamyevā”ti iminā.

530. Yoti brahmaloko. Yatoti bhummatthe nissakkavacanaṃ. Sāmaññajotanāya visese avatiṭṭhanato visesaparāmasanaṃ dassetuṃ “yasmim kāle”ti vuttaṃ. “Uggamanakāle”tiādinā pakaraṇādhigatamāha. Āyācantīti uggamanaṃ patthenti. Kasmā? Lokassa bahukārabhāvato. Tathā thomaṇādisu. Sommoti sītaḷo. Ayaṃ kira brāhmaṇānaṃ laddhi “pubbebrāhmaṇānamāyācanāya candimasūriyā’gantvā loke obhāsaṃ karonti”ti.

532. Idha pana kiṃ vattabbanti imasmim pana appaccakkhabhūtaṃ brahmuno saḥabyatāya maggadesane tevijjānaṃ brāhmaṇānaṃ kiṃ vattabbaṃ atthi, ye paccakkhabhūtānampi candimasūriyānaṃ saḥabyatāya maggaṃ desetum na sakkontīti adhippāyo. “Yatthā”ti iminā “idhā”ti vuttamevatthaṃ paccāmasati.

Aciravatīnadīupamākathāvaṇṇanā

542. Samabharitāti sampuṇṇā. Tato eva kākaṇṇā. Pārāti pārimatīra, ālapanametanti dassetuṃ “ambho”ti vuttaṃ. Apāranti orimatīraṃ. Ehīti āgacchāhi. Vatāti ekaṃsena. Atha gamissasi, evaṃ sati ehīti yojanā. “Atthime”tiādi avhānakāraṇaṃ.

544. Pañcasīla...pe... veditabbā yamanīyamādibrāhmaṇadhammānaṃ tadantogadhabhāvato. Tabbiparītāti pañcasīlādiviparītā pañcaverādayo. Indanti indanāmaṃ devaputtaṃ, sakkaṃ vā. “Aciravatiyā tīre nisinnō”ti iminā yassā tīre nisinnō, tadeva upamaṃ katvā āharati dhammarājā dhammadhātuyā suppaṭividdhattāti dasseti. “Punapī”ti vatvā “aparampī”ti vacanaṃ itarāyapi nadīupamāya saṅgaṇhanatthaṃ.

546. Kāmayitabbaṭṭhenāti kāmanīyabhāvena. Bandhanaṭṭhenāti kāmayitabbato sattānaṃ cittassa ābandhanabhāvena. Kāmañcāyaṃ guṇasaddo atthantaṃsupi diṭṭhapayogo, tesam panettha asambhavato pārisesaññāyena bandhanaṭṭhoyeva yuttoti dassetuṃ ayamatthuddhāro āraddho. Ahatānanti adhotānaṃ abhinavānaṃ. Etthāti khandhakapālīpade paṭalaṭṭhoti paṭalasaddassa, paṭalasaṅkhāto vā attho. Guṇaṭṭhoti guṇasaddassa attho nāma. Esa nayo sesesupī. Accentīti atikkamma pavattanti. Etthāti somanassajātakapālīpade. Dakkhiṇāti tiracchānagate dānacetanā. Etthāti dakkhiṇavibhaṅgasuttapade mālāguṇeti mālādāme. Etthāti satipaṭṭhāna-dhammapadapālīpadesu, nidassanamattañcetaṃ koṭṭhāsāpadhānasīlādisukkādisampadājīyāsupi pavattanato. Hoti cettha -

“Guṇo paṭalarāsānisamse koṭṭhāsabandhane;
Sīlasukkādyapadhāne, sampadāya jīyāya cā”ti.

Esevāti bandhanaṭṭho eva. Na hi rūpādīnaṃ kāmetabbabhāve vuccamāne paṭalaṭṭho yujjati tathā kāmetabbatāya anadhippetattā. Rāsaṭṭhādīsupi eseṇa nayo. Pārisesato pana bandhanaṭṭhova yujjati. Yadaggena hi nesam kāmetabbatā, tadaggena bandhanabhāvoti.

Koṭṭhāsaṭṭhopi cettha yujjateva cakkhuviññeyyādikoṭṭhāsabhāvena nesam

kāmetabbato. Koṭṭhāse ca guṇasaddo dissati “diguṇaṃ vaḍḍhetabba”ntiādīsu viya.

“Asaṅkhyeyyāni nāmāni, saguṇena mahesino;
Guṇena nāmamuddheyyaṃ, api nāmasahassato”ti. -

Ādīsu pana sampadāṭṭho guṇasaddo, sopi idha na yujjatīti anuddhaṭo.

Dassanameva idha vijānananti āha “passitabbā”ti. “Sotaviññāṇena sotabbā”tiādiatthaṃ “etenupāyenā”ti atidisati. Gavesitāpi “iṭṭhā”ti vuccanti, te idha nādhippetāti dassetuṃ “pariyiṭṭhā vā hontu mā vā”ti vuttaṃ. Icchitā eva hi idha iṭṭhā, tenāha “iṭṭhārammaṇabhūtā”ti, sukhārammaṇabhūtāti attho. Kāmanīyāti kāmetabbā. Iṭṭhabhāvena manañ appayanti vaḍḍhentīti manāpā. Piyajātikāti piyasabhāvā. Ārammaṇañ katvāti attānamārammaṇañ katvā. Kammabhūte ārammaṇe sati rāgo uppajjatīti taṃ kāraṇabhāvena nidassento “rāgupattikāraṇabhūtā”ti āha.

Gedhenāti lobhena. Abhibhūtā hutvā pañca kāmagaṇe paribhuñjantīti yojanā. Mucchākāranti mohanākāraṃ. Adhiosannāti adhigayha ajjhosāya avasannā. Tena vuttaṃ “ogāḷhā”ti. Sānanti avasānaṃ. Pariniṭṭhānappattāti gilitvā pariniṭṭhāpanavasena pariniṭṭhānaṃ uyyātā. Ādīnavanti kāmāparibhoge sampati, āyatiñca dosaṃ apassantā. Ghāsacchādanādisambhoganimittasaṃkilesato nissaranti apagacchanti etenāti nissaraṇaṃ, yoniso paccavekkhitvā tesañ paribhogapaññā. Tadabhāvato anissaraṇapaññāti atthaṃ dassento “idametthā”tiādimāha. Paccavekkhaṇāparibhogavirahitāti yathāvuttapaccavekkhaṇaṇāṇena paribhogato virahitā.

548-549. Āvarantīti kusaladhammupattim ādito vārenti. Nivārentīti niravasesato vārayanti. Onandhantīti ogāhantā viya chādentī. Pariyonandhantīti sabbaso chādentī. Āvaraṇādīnaṃ vasenāti yathāvuttānaṃ āvaraṇādiatthānaṃ vasena. Te hi āsevanabalavatāya purimapurimehi pacchimapacchimā daḷhataratamādibhāvappattā.

Saṃsandanakathāvaṇṇanā

550. Itthipariggahe sati purisassa pañcakāmaguṇāpariggaho paripuṇṇo eva hotīti vuttaṃ “itthipariggahena sapariggaho”ti. “Itthipariggahena apariggaho”ti ca idaṃ tevijjabrahmaṇesu dissamānapariggahānaṃ duṭṭhullatamāpariggahābhāvadassanaṃ. Evaṃ bhūtānaṃ tevijjānaṃ brāhmaṇānaṃ kā brahmunā saṃsandanā, brahmā pana sabbena sabbamā apariggahoti. Veracittena avero, kuto etassa verapayogoti adhippāyo. Cittagelaññaṇasaṅkhātenāti cittuppādagelaññaṇaṇītena, iminā tassa rūpakāyagelaññaṇabhāvo vutto hoti. Byāpajjhenāti dukkhena. Uddhaccakukkuccādīhīti ettha ādisaddena tadekaṭṭhā saṃkilesadhammā saṅgayhanti. Atoyevettha “uddhaccakukkuccābhāvato”ti tadubhayābhāvamattahetuvacanaṃ samatthitaṃ hoti. Appaṭipattihetubhūtāya vicikicchāya sati na kadāci cittaṃ purisassa vase vattati, pahīnāya pana tāya siyā cittassa purisavase vattananti āha “vicikicchāyā”tiādi. Cittagatikāti cittavasikā. Tena vuttaṃ “cittassa vase vattantī”ti. Na tādisoti brāhmaṇā viya na cittavasiko hoti, atha kho vasībhūtajhānābhīññatāya cittaṃ attano vase vattetīti vasavattī.

552. Brahmālokaṃ aggeti brahmālokaṃ gāmiṃ magge paṭipajjitabbe, paññāpetabbe vā, taṃ paññāpentāti adhippāyo. Upagantvāti micchāpaṭipattiyā upasaṅkamitvā, paṭijānitvā vā. Samatalanti saññāyāti matthake ekaṅgulaṃ vā upaḍḍhaṅgulaṃ vā sukkhatāya samatalanti saññāya. Paṅkaṃ otiṇṇā viyāti anekaporisaṃ mahāpaṅkaṃ otiṇṇā viya. Anuppavisantīti apāyamaḃgaṃ brahmālokaṃ aggasaññāya ogāhanti. Tato eva saṃsīditvā visādaṃ pāpuṇanti. Evanti “samatala”nti ādinā vuttanayena. Saṃsīditvāti nimujjitvā. Marīcikāyāti migataṇhikāya kattubhūtāya. Vañcetvāti nadīsadiṣaṃ pakāsanena vañcetvā. Vāyamānāti vāyamamānā, ayameva vā pāṭho. Sukkhatarāṇaṃ maññe tarantīti sukkhanadītarāṇaṃ taranti maññe. Abhinnepi bhedavacanamaṭaṃ. Tasmāti yasmā tevijjā amaggameva “maggo”ti upagantvā saṃsīdanti, tasmā. Yathā teti te “samatala”nti saññāya paṅkaṃ otiṇṇā sattā hatthapādādīnaṃ saṃbhañjanaṃ paribhañjanaṃ pāpuṇanti yathā. Idheva cāti imasmiṃca attabhāve. Sukhaṃ vā sātaṃ vā na labhantīti jhānasukhaṃ vā vipassanāsātaṃ vā na labhanti, kuto maggasukhaṃ vā nibbānasātaṃ vāti adhippāyo. Maggadīpakanti “maggadīpaka” micceva tehi abhimataṃ. Tevijjakanti tevijjatthañāpakam. Pāvacananti pakatṭhavadanasammataṃ pāṭhaṃ. Tevijjānaṃ brāhmaṇānanti sambandhe sāmivacanaṃ. Iriṇanti araññāniyā idaṃ adhivacananti āha “agāmakam mahārañña”nti. Anupabhogaruḃkhehi migaruruādīnaṃ pi anupabhogaṇahehi kiṃ pakkādivisarukkehi. Yatthāti yasmiṃ vane. Parivattitumpi na sakkā honti mahākaṇṭakagacchagahanatāya. Nātīnaṃ byasaṇaṃ vināso ñātibyasaṇaṃ. Evaṃ bhogaṣīlabyasaṇesupī. Rogo eva byasati vibādhatīti rogabyasaṇaṃ. Evaṃ diṭṭhibyasaṇepi.

554. Nanu jātasaddeneva ayamatto siddhoti codanamapaneti “yo hī”ti ādinā. Jāto hutvā saṃvaḍḍhito jātasamvaḍḍhoti ācariyena vuttaṃ, jāto ca so saṃvaḍḍho cāti jātasamvaḍḍhoti pana yujjati visesanaṃ parinipātattā. Na sabbaso paccakkhā honti paricayābhāvato. Ciraṇikkhantoti nikkhanto hutvā cirakālo. Ciraṃ nikkhantassa assāti hi ciraṇikkhanto. “Jātasamvaḍḍho”ti padadvayaena atthassa paripuṇṇābhāvato “tameṇa”nti kammaṃ padam “tāvadeva avasaṭa”nti puna visesetīti vuttaṃ hoti. Dandhāyitattanti vissajjane mandattaṃ saṇikavutti, taṃ pana saṃsayavasena cirāyanaṃ nāma hotīti āha “kaṇkhāvasena cirāyitatta”nti. Vitthāyitattanti sārājittattaṃ. Atṭhakathāyaṃ pana vitthāyitattaṃ nāma thambhitattanti adhippāyena “thaddhabhāvaggahaṇa”nti vuttaṃ. Appaṭihatabhāvaṃ dasseti tasseeva anāvaraṇaṇābhāvato. Nanvetampi antarāyapaṭihatam siyāti āsaṅkaṃ pariharati “tassa hī”ti ādinā. Mārāvaṭṭanādivasenaṇti ettha cakkhumohamucchākālādi saṅgayhati. Na sakkā tassa kenaci antarāyo kātuṃ catūsu anantarāyikadhammesu pariyāpannabhāvato.

555. Uccupasaḃgayoge lumpasaddo, lupisaddo vā uddharaṇatto hotīti vuttaṃ “uddharatū”ti. Upasaḃgavisesena hi dhātusaddā atthavisesavuttino honti yathā “ādāna”nti. Pajāsaddo pakaraṇādhigatattā dāraḃavisayoti āha “brāhmaṇadāraka”nti.

Brahmalokamaḃgadesanāvaṇṇanā

556-557. “Apubbanti iminā saṃvaṇṇetabbatākāraṇaṃ dīpeti. Yassa atisaṇena balaṃ atthi, so balavāti vuttaṃ “balasampanno”ti. Saṅkhaṃ dhametīti saṅkhadhamako, saṅkhaṃ dhamayitvā tato saddapavattako. “Balavā”ti ādivisesanaṃ kimatthiyanti āha “dubbalo hī”ti ādi. Balavato pana saṅkhasaddoti sambandho. Appanāva vaṭṭati paṭipakkhato sammadeva cetaso vimuttibhāvato, tasmā evaṃ vuttanti adhippāyo.

Pamāṇakatam kammaṃ nāma kāmāvacaram vuccati pamāṇakarānaṃ saṃkilesadhammānaṃ avikkhambhanato. Tathā hi taṃ brahmavihārapubbabhāgabhūtaṃ pamāṇaṃ atikkamitvā odissakānodissakadisāpharaṇavasena vaḍḍhetuṃ na sakkā. Vuttavipariyāyato pana rūpārūpāvacaram appamāṇakatam kammaṃ nāma. Tenāha “tañhī”tiādi. Tattha arūpāvacare odissakānodissakavasena pharaṇaṃ na labbhati, tathā disāpharaṇaṃ. Keci pana “taṃ āgamanavasena labbhatī”ti vadanti, tadayuttaṃ. Na hi brahmavihāranissando āruppaṃ, atha kho kasiṇanissando, tasmā yaṃ subhāvitam vasībhāvaṃ pāpitaṃ āruppaṃ, taṃ appamāṇakatanti daṭṭhabbaṃ. “Yaṃ vā sātisaṃ brahmavihārabhāvanāya abhisankhatena santānena nibbattitaṃ, yañca brahmavihārasamāpattito vuṭṭhāya samāpannaṃ arūpāvacarajjhānaṃ, taṃ iminā pariyāyena pharaṇapamāṇavasena appamāṇakata”nti apare. Vīmaṃsitvā gahetabbaṃ.

Rūpāvacarārūpāvacarakammeti rūpāvacarakamme ca arūpāvacarakamme ca sati. Na ohīyati na tiṭṭhatīti katūpacitampi kāmāvacarakammaṃ yathādhigate mahaggatajjhāne aparihīne taṃ abhibhavitvā paṭibāhitvā sayaṃ ohīyakaṃ hutvā paṭisandhiṃ dātuṃ samatthabhāve na tiṭṭhati. “Na avasissatī”ti etassa hi atthavacanam “na ohīyatī”ti, tadetaṃ “na avatiṭṭhatī”ti etassa visesavacanam, pariyāyavacanam vā. Tenāha “kiṃ vuttaṃ hotī”tiādi. Laggitunti āvarituṃ nisedhetuṃ. Thātunti paṭibalaṃ hutvā patitṭhātuṃ. Pharitvāti paṭipharitvā. Pariyādiyitvāti tassa sāmattiyaṃ khepetvā. Okāsaṃ gahetvāti vipākadānokāsaṃ gahetvā, iminā “laggituṃ vā thātuṃ vā”ti vacanameva vitthāretīti daṭṭhabbaṃ. “Atha kho”tiādi atthāpattidassanaṃ. Kammaṃ pariyādiyaṃ nāma tassa vipākuppādanaṃ nisedhetvā attano vipākuppādānamevāti āha “tassā”tiādi. Tassāti kāmāvacarakammaṃ vipākaṃ paṭibāhitvā. Sayamevāti rūpārūpāvacarakammameva. Brahmāsahabyataṃ upaneti asati tādisānaṃ cetopañdhiviseseti adhippāyo. Tisabrahmādīnaṃ viya hi mahāpuññaṃ cetopañdhivisesena mahaggatakammaṃ parittakammaṃ vipākaṃ na paṭibāhatīti daṭṭhabbaṃ.

Atha mahaggatassa garukakammaṃ vipākaṃ paṭibāhitvā parittaṃ lahukakammaṃ kathamattano vipākassa okāsaṃ karotīti? Tisupi kira vinayagaṇṭhipadesu evaṃ vuttaṃ “nikantibaleneva jhānaṃ parihāyati, tato parihīnajhānattā parittakammaṃ laddhokāsa”nti. Keci pana vadanti “anīvaraṇāvattthāya nikantiyā jhānassa parihāni vīmaṃsitvā gahetabbā”ti. Idamettha yuttatarakāraṇaṃ - asatipi mahaggatakammuno vipākapaṭibāhanasamatthe parittakamme “ijjhati bhikkhave sīlavato cetopañdhi visuddhattā sīlassā”ti vacanato kāmabhāve cetopañdhi mahaggatakammaṃ vipākaṃ paṭibāhitvā parittakammuno vipākokāsaṃ karotīti. Evaṃ mettādivihārīti vuttanayena appanāpattānaṃ mettādīnaṃ brahmavihārānaṃ vasena vihārī.

559. Paṭhamamupanidhāya dutiyaṃ, kimetaṃ, yamupanidhīyatīti vuttaṃ “paṭhamamevā”tiādi. Majjhimaapaṇṇāsake saṅgītanti ajjhāharitvā sambandho. Punappunaṃ saraṇagamaṇaṃ dāhataṃ, mahapphalataraṇa, tasmā dutiyampi saraṇagamaṇaṃ katanti veditabbaṃ. Katipāhaccayenāti dvīhatīhaccayena. Pabbajitvāti sāmaṇerapabbajjaṃ gahetvā. Aggaññasuttampi amuṃyeva

vāsetṭhamārabba kathesi, nāññanti ñāpetum “aggaññasutte”tiādi vuttaṃ. Tattha āgatanayena upasampadañceva arahattañca alattoṃ paṭilabhiṃsūti attho. Yamettha atthato na vibhattaṃ, tadettha suviññeyyameva.

Iti sumaṅgalavilāsiniyā dīghanikāyaṭṭhakathāya
paramasukhumagambhīraduranubodhatthaparidīpanāya
suvimalavipulapaññāveyyattiyajananāya
ajjavamaddavasoraccasaddhāsatiḍḍhitibuddhikhantivīriyādidhammasamaṅginā
sāṭṭhakathe piṭakattaye asaṅgāsaṃhīravisāradāññacārīnā
anekappabhedasakasamayasaṃyantaṃragahanajjhogāhinā mahāgaṇinā
mahāveyyākaraṇena ñāññābhivaṃsadhammasenāpatināmathereṇa
mahādharmarājādhirājagaruṇā katāya sādhuvilāsiniyā nāma līnatthapakāsaniyā
tevijjasuttavaṇṇanāya līnatthapakāsānā.

Tevijjasuttasamvaṇṇanā niṭṭhitā.

Tatridaṃ sādhuvilāsiniyā sādhuvilāsinitasmiṃ hoti -

Byañjanañceva attho ca, vinicchayo ca sabbathā;
Sādhakena vinā vutto, natthi cettha yato tato.

Sampassataṃ sudhīmataṃ, sādhuṇaṃ cittatosanaṃ;
Karoti vividhaṃ sāyaṃ, tena sādhuvilāsiniṃ.

Nigamanakathā

Ettāvatā ca -

Saddhamme pāṭavattāya, sāsanassa ca vuddhiyā;
Vaṇṇanā yā samāradhā, sīlakkhandhakathāya sā.

Sādhuvilāsini nāma, sabbaso pariniṭṭhitā;
Paṇṇāsāya sādhikāya, bhāṇavārappamāṇato.

Anekasetibhindo yo, anantabalavāhano;
Sīripavarādināmo, rājā nānārattissaro.

Jambudīpatale ramme, marammavisaye akā;
Tambadīparatthe puraṃ, amarapuranāmakam.

Maṇḍalācalasāmantam, erāvatīnadissitam;
Nānājanānamāvāsam, hemapāsādalaṅkatam.

Tatrābhisekapatto so, rajjam kāresi dhammato;
Rājāgāramahāthūpaṃ, akāsi sampasādanam.

Uddhammam ubbinayañca, pahāya jinasāsanam;
Visodhesi yathābhūtam, satatam dāḥamānasam.

Teneva kārite ramme, chāyūdakasamappite;
Dvipākāraparikkhitte, bhāvanābhiratārahe.

Mahāmunisamañña yā, sambuddhasammukhā katā;
Paṭimā taṃpāsādamhā, ujuāsannadakkhiṇe.

Asokārāmaārāme, pañcabhūmimahālaye;
Ratanabhūmikitti vhaye, dhammapāsādalaṅkate.

Tathā dakkhiṇadeviyā, nagarasamīpe kate;
Pubbuttare jayabhūmi-kittābhidhānakepi ca.

Tathevuttaradeviyā, nagarabbhantare kate;
Soṇṇaguathūpantike, parimāṇakanāmake.

Tathā ca uparājena, kate nagarapacchime;
Mahāguathūpantike, maṅgalāvāsanāmake.

Iti soṇṇavihāresu, vasaṇnekesu vārato;
Sakkato sabbarājūnaṃ, tikkhattuṃ laddhalañchano.

Ñāṇābhivaṃsadhammasenāpatīti suvikhyāto;
Dvevibhaṅgādidhāraṇā, upajjhācariyataṃ patto.

Laṅkādīpāgatānampi, paradīpanivāsinaṃ;
Bhikkhūnaṃ vācako dhammaṃ, paṭipattiṃ niyojako.

Yaṃ nissāya visodhesi, sāsanaṃ esa bhūpati;
Atthabyañjanasampannaṃ, so'kāsi vaṇṇanaṃ imaṃ.

Sambuddhaparinibbānā, pañcatālīsake'ddhake;
Tisate dvisahassee ca, sampatte sā suniṭṭhitā.

Peṭakālaṅkāravhayaṃ, nettisaṃvaṇṇanaṃ subhaṃ;
Imaṅca saṅkharontena, yaṃ puññaṃ pasutaṃ mayā.

Aññaṃpi tena puññaṇa, patvāna bodhimuttamaṃ;
Tārayitvā bahū satte, moceyyaṃ bhavabandhanā.

Sadā rakkhantu rājāno, dhammeneva paṇaṃ imaṃ;
Niratā puññaṅkammesu, jotentu jinasāsanaṃ.

Ime ca pāṇino sabbe, sabbadā nirupaddavā;
Niccaṃ kalyāṇasaṅkappā, pappontu amataṃ padanti.

Iti dīghanikāyaṭṭhakathāya sīlakkhandhavaggasaṃvaṇṇanāya

Sādhuvilāsini nāma abhinavaṭṭikā samattā.

Sīlakkhandhavaggaabhinavaṭṭikā niṭṭhitā.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Tīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Υποσχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Υποσχόλια. 1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια. 5. Νέα υποσχόλια για το κεφάλαιο για το σύνολο της ηθικής-2. 13. Σχόλια για την ομιλία για την τριπλή γνώση έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org